

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet” hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanítóknak egész évre 6 korona.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítanak. Nyitlér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyitlér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Székelyudvarhely ivóvizéről.

— A városi közkutak —

Székelyudvarhely, márcz. 1.

Mikor valaki közügyhöz akar hozzászólni: első kötelessége, hogy mindegyféle egyéni érdeket és elfogultságot mellőzön. Mert a kit egyéni szempontok vezetnek, az helyesen itélni, a közjó magasabb érdekeit meglátni s méltányolni nem lesz képes. Mert ha városi egészségügyről van szó s az egyik ember azt mondaná:

— Én egészséges vagyok, tehát a víz és levegő nagyon jó; az atyám is, a nagyatyám is itt élt, meg is öregedett; a viztől és levegőtől ugyan még most is élhetne; akinék nem jó a kutviz, igyék bort vagy borvizet stb.; vagy ha egy másik ember azt mondaná:

— Én mióta ide erre a városra jöttem, mindig beteges vagyok; olyan városban éltem, hol jó vizet ihattam s a köztisztaságra nagy gondot fordítottak; levegője üde, járványos betegség soha sem járja; szervi bajom semmi sincs; tehát az én beteges állapotomnak egyedül e város egészségtelen körülményeiben van az oka stb; ezen emberek közül egyik sem helyes alapról indul el, hogy a város egészségügyéhez hozzászóljon.

Mert a dolgot könnyen egyéni szempontok szerint fogja elbírálni; itéletét a saját kedvező vagy kedvezőtlen egészségi állapota könnyen befolyásolhatja. Ezen kérdésben, mint minden közügyben csak annak a véleménye számbavehető, aki az egész város egészségügyét vizsgálja s összehasonlítja a törvényekkel s törvényes intézkedésekkel és más városok jó példáival, aki nem szívárványt, vagyis elérhetetlen, megvalósíthatatlan álmokat, hanem reális, tehát kivihető tervet mutat, melylyel nemcsak a törvényes intézkedések formájának tehetünk eleget, hanem nagyban hozzájárulhatunk városunk emelkedéséhez, tekintélyéhez s a máris nagy közterheket viselő polgárság egészségéhez, jólétéhez. Azt kell tehát tekinteni, hogy valami jó-e, hasznos-e, szükséges-e egy egész város közönségének.

A tisztalátásnak s igazságos itéletnek még egy nagy ellensége van. Az, ami egyik szép erényünk, néha hibává lesz bennünk: nagyon szeretjük városunkat. Szeretjük multját, szeretjük jelenét, melyhez két egész ragaszkodásunk és kegyeletünk s a multtal, emlékeivel együtt ragaszkodhatunk az egyszerűség és igénytelenség czime alatt a fogyasztásokhoz is.

Városunknak jó levegője és szép fekvése van; ezen tulajdonságainál fogva szinte üdülőhelynek is beválik. És bizonyára sokan keresnék fel, ha kedvezőbb híreket vennének a közegészségügy felől. Alig van esztendő, hogy valamely járványos betegség ne pusztítana a gyermekek vagy felnőttek között. Alig van esztendő, hogy — ami más városokon nagyon ritka eset — valamelyik intézet növendékeit az általános betegeskedés miatt egészben vagy részben szét ne kellene bocsátani. Nem mondjuk, hogy e sok betegeskedésnek egyedül a jó ivóvíz hiánya az oka;

de azt igenis, hogy kutvizeink általánosan, tisztatlanságuknál fogva, egészségtelenek. Orvosaink kénytelenek betegeknek első tanácsul adni, hogy kutvizet ne igyanak, amelyet már amugy is csak a szegény osztály használ, általánossá lévén a homoródi és sejkai borvizek használata; s éppen ezért a járványos betegségek rendszerint a szegény néposztályból kerülnek ki. Nepes és virágzó intézeteink vagy gyarlón, vagy sehogy sincsenek ivóvízzel ellátva, arra pedig gondolni sem lehet, hogy az intézetek udvarán vagy közelében levő vizet ivásra használhassák. Vannak utcáink, amelyekben egyáltalán nincsen kut s lakosaik messziről kénytelenek nélkülözhetetlen házi szükségletükről gondoskodni. Még főzésre és mosásra is rosszak azon kutak vizei, amelyek a főutcákon vannak; azonban városunk szinte minden kutja hasonlóan rossz.

Iszonyatos még elgondolni is, hogy ugy a Bethlen-utcai, mint Kossuth-utcai, ugyszintén a piactéri kutak vizeiket a felettük elterülő temetők fölösleges vizeiből nyerik s ha még ehhez hozzá vesszük a szentimreutcai nyitott kutakat, ahol saját edényeiket merítik a vedrekbe, teljes képet alkothatunk ivóvizeink megbízhatóságáról.

A művelődés humánus irányúak legszebb jele, hogy az embert megbecsüli, védi, oltalmazza minden veszély ellen. Ez irány van kijelölve törvényeinkben és törvényes intézkedéseinkben, amennyiben határozottan el van rendelve, hogy a hatóság a lakóhelyek légkörének tisztántartásáról s mindannak eltávolításáról gondoskodik, ami a levegőt, a talajt és a vizet tisztátalanná teszi; sőt kényszer útján is létesítheti mindazt, ami a közegészségügyet előmozdíthatja.

De hiszen nincs nekünk sem törvényre, sem miniszteri rendeletre szükségünk, hogy üdvös meggyőződést ápoljunk, szükséges határozatokat megérleljünk. Látjuk más városok jó példáját, olyanokét, melyek nem is megyei középpontok; niucs ilyen kulturális fontosságuk, de az igaz, hogy jobb anyagi helyzetben vannak, amely azonban ilyen fontos kérdésben nem lehet ellenvetés. Tudjuk azt magunkról is, hogy a jó víz és köztisztaság az egészség alapfeltételei.

E két alapfeltétel megvalósításához most igen jeles alkalom kínálkozik. A vármegyei kórház, főorvosa nemes buzgalma folytán, ugyanis egy bő és kiválóan jó minőségű vízvezetékhez jutott, melynek munkálataival e napokban készülnek el véglegesen. A vízvezeték mintegy 60 köbméter, tehát olyan mennyiségű vízzel rendelkezik, melynek talán felét sem képes elhasználni, noha azt a csatornázás tisztántartására is felhasználja. A fölösleg vízmennyiséget, úgy véljük, a város kellő rekompenzáció mellett megszerezhetné s az így nyert vízzel azután három közkutat elláthatna, mivel azután még a tűzbiztonságon is segítve lenne, melylyel hogy mennyire hadilábon állunk, szomoruan beigazolta a legutóbbi bethlen-utcai tűzvész.

A dolog a kivitelre ez idő szerint még nem érett meg teljesen, mivel a kórház víz-

vezetékével csak most készültek el s így biztos adatok az év minden szakában a víz mennyiségét illetőleg nincsenek. Azonban felvetettük az eszmét itt a közvélemény előtt is s azzal az illetékes köröknek foglalkozni kell, mivel ez lehet az egyetlen módja annak, hogy Székelyudvarhely olcsó péuzzel, a polgárok megterhelte nélkül, egy pár vízvezetéki közkutához jusson.

Ezzel segítve lesz a jelenlegi közegészségi, közisztasági és tűzbiztonsági mizeriákon.

Mindenesetre szükséges azonban, hogy addig is, míg e közkutak beállítása megtörténhetik, a jelenlegi utcai közkutakon alapos renovációt eszközöljenek, mert elképzelni is borzasztó, hogy főutcáink, sőt a piactér alsó fele is, hónapokon keresztül, a közkutak következtében, teljesen víz nélkül voltak. A legutóbbi tűzvészek a víztelenség tekintetében szomorú leczkével szolgáltak, azonban a leczke ugylátszik feledésbe ment. A közbiztonság érdekében erélyes intézkedést várunk.

BELFÖLD.

— Égető kérdések. —

Székelyudvarhely, márcz. 1.

Soba még parlament elé nem tekintett akkora várakozással az ország, mint az elé, amelyet az impozánsan megnyilatkozó nemzeti öntudat gyűjtött egybe ide s tova egy éve már a dunaparti palotában. Az a választás, amelynek alapján a Ház mostani képe kialakult, voltaképpen egy hatalmas kérdés volt, amely az ország a függetlenségi párthoz intézett: Lásuk hát, mit tudtak? Títek ime az ország, a hatalom és dicsőség. Dolgozzatok!

Idáig nem váltotta be ez a parlament a hozzáfűzött várakozást. Dolgozott, de nem erőltette meg magát. Mondjuk inkább, hogy dolgoztatták azok, akiknek ez a munka kellett. Ez az a működés nem volt produktív, nem teremtet semmit, nem eredményezett semmit, csak egy számengeteg, a mely feljogosította a kormányt arra, hogy számozatlan milliókat vessen bele az adminisztráció forrongó kátlánába. Szóval a parlament működése abban merült ki, hogy megszavazott mindent amit elébe adtak.

Ez a kormány azonban nem erre szerződött a nemzettel. Ennek a kormánynak hatalmas szociális programja van, amelynek megvalósítása óhajtott, szent ideálképpen él a magyar lelkekben. Ez a program nagy, európai színvonalon álló szociálpolitikai vitákat tesz szükségessé, elkecseregett ütközeteket, amelyekben modernül gondolkodó elmék súlyos érvei letörlik, agyonnyomják, ódújába kergetik a reakciót. Vártuk ezeket vitákat és nem jöttek. Egyáltalán nem jöttek.

Valljuk be őszintén, hogy a parlamentnek ez a meddősege csalódásba ejtett bennünket. Sokan voltunk olyanok, akik annyit vártunk tőle pozitív irányban, hogy már ez a semmittevés is negatív működésnek látszott előtűök és szinte önmaguna előtt is szégyelve a dolgot, reakcionáriusnak bélyegeztük a magyar országgyűlést, amely megsokallotta a mi nagy reményeingeinket.

Végre látszott egy vigasztaló sugár a megtévesztő ködben. A Ház sautörtöki ülésében néhány várva várt kérdés ugyancsak régen óhajtott nyilatkozatot provokált. A sajtó ellenes hangulatba, amely oly idegenszerűen alacsonyok, oly mélységesen maradinak és feneketlenül reakcionáriusnak tűnt fel a

magyar parlamentben, egy férfias hang kiáltotta bele hangos, erős szóval a maga súlyos véleményét. Günther Antal igazságügyminiszter mondotta el, hogy mit tart fontosnak ebben a kiválóan égető kérdésben. A nyilatkozata erőteljes volt és mindenekfelett megnyugtató. Gyorsított eljárás, súlyos büntetések, fokozatos felelősség. De semmi néven nevezendő előzetes intézkedés, mert ez a megölő betűje a saját szabadságnak. Így van jól és helyesen. Ezt a kijelentést vártuk mi ebben a kérdésben ennek a parlamentnek az igazságügy miniszterétől.

A másik nagy nyilatkozatot Andrassy Gyula gróf belügyminiszter tette, ugyancsak csütörtökön. A kivándorlási szabadsággal kapcsolatosan tett oly liberális kijelentéseket az egyénről és annak minden vonalon megőrzendő teljes cselekvési képességéről, hogy szavai minden objektív szociálialistának a szívét megdobogtatták. Ezt és ilyen kijelentéseket viszont joggal vártunk Andrassy Gyula gróftól, akinek alapos tudása, ritka intelligenciája és férfias egyénisége meg sem tűrne más irányú gondolkodásmódot.

Szóval a munka megkezdődött és a parlament rálepett arra az utra, amelyet számára maga a magyar nemzet jelölt ki és amelynek a végén, mint a nagy, nehéz, viszontagságos ut határa, ott diszlik a sokszor előlegezett „nagy“ melléknév, amelyet ki kell érdemelni.

Politikai jegyzetek.

Székeljudvarhely, márczius 1.

A magyar politikai közélet az eldurvulás jegyében áll. Az ország belső ellenségei, a kik a nemzeti kormány kinevezése utáni időben meglapulva elbujdostak, ki erre, ki arra, ki amarra: úgy látszik, megérezték, hogy elérkezett ismét rájuk nézve a kedvező idő. Előbujtak tehát rejtekeikből és fülsikketítő üvöltéssel lármázzák tele az egész világot.

A durvaságot teszik meg alaphangnak és arra építik azután a gyanúsítások egész tömegét.

Meggyanúsították Kossuth Ferencz minisztert azzal, hogy mint a vezérlőbizottság elnöke, a koalíció háta mögött paktált a darabontokkal oly irányban, hogy a darabontokkal együtt hajlandó kabinetet alkotni.

Kossuth Ferencz nyílt parlamenti ülésben, hazug koholmányok bélyegezte a darabont forrásból eredő eme gyanúsítást.

Mindebből tehát világos, hogy az a legujabban indított gyanúsítási hadjárat, a melynek czélja Kossuth Ferencz kompromittálása volt, bent az országban és kint a külföldön: a gyanúsítók részére óriási kudarczczal végződött.

Ámde nagyon téved az, a ki azt hinné, hogy a kudarc után megszűnnek a gyanúsítások. Nem. Azok nem fognak megszűnni, sőt fokozott erővel fognak ismétlődni.

Miután pedig ebből nyilvánvaló, hogy itt semmiféle czáfolat sem használ és ha százszor is bebizonyítják, hogy valótlanosság és koholmány minden szó, a mit hirdetnek, ők tovább is hirdetik: ennél fogva az egyedüli helyes, czélszerű dolog az, ha a közvélemény ügyet sem vet az aknamunkára. hanem a komoly munka felé tereli egész figyelmét, érdeklődését és tisztába jön azzal, hogy elvégre az országnak fontosabb teendői is vannak, mint nap-nap mellett botrányokat rendezni és mesterséges izgalmakat kelteni

*

A magyar autonóm vámtarifa a képviselőház közgazdasági bizottsága elé terjesztetett, hogy az a vámtarifát letárgyalja és jelentése kíséretében a Ház pléniума elé terjeszse. Ebből az esetből odaát Ausztriában kázust csinálnak szomszédaink, a viszonyosság megsértését vetik a magyar kormány szemére s még nálunk idehaza is komoly váltásigot emlegetnek olyan körökben, a melyekben melegen óhajtják a mai részének fölfordulását, a koalíció szétdomlását, párt- és kormányváltásigot. Az osztrákok azt állítják, hogy a magyar alkotmányos és parlamentaris kormány megígérte volna az osztrák hivatalnok miniszteriumnak azt, hogy mindaddig, míg a gazdasági kiegyezés kérdésében a két állam kormánya végleges megállapodásra nem jut, addig az önálló magyar vámtarifát a magyar országgyűlés nem tárgyalja.

Igen ám, csak hogy az osztrák kormány

szánt szándékkal, készakarva buzza, halasztja a gazdasági kiegyezési tárgyalások befejezését, hogy kényszerhelyzetbe hozza a magyar kormányt.

A magyar kormány programjának lelkiismeretes megoldásában, Magyarország gazdasági érdekeinek a megővésében és a gazdasági önállóság előkészítésében való nehéz munkájában az egész országgyűlés és az egész nemzet támogatni fogja és majd elvállik, hogy ebben a munkában a magyar álláspont, a jog, a törvény győzedelmeskedik-e, a vagy az osztrák perfidia. Mi azt hisszük, hogy ármány és orszákok fölött elvégre is a törvény, a jog és az igazság, tehát a magyar ügy arat fényes diadalt!

*

Itt van ismét a tavasznak első várva-várt hónapja: Márczius, a melyben a szabadság nagy ünnepét tartja a nemzet. Márczius idusa közeleg.

Ez ünnep hallatára mindig határtalan lelkesedés fogja el a magyart. Mert nagy ünnepévé lett márczius idusa a magyar nemzetnek!

Természetes, hogy nemzetünknek ebbéli lelkes állapota nem marad meg a pusztá hangulatnál. A lelkes hangulat csak erős indító erő arra, hogy Magyarország minden vidékén széleskörű mozgalom keletkezzék, melynek czélja 1848. márczius 15-ik napjának évfordulóját mentől szebb ünnepévé varázsolni.

S ha valaha nagy oka volt igazi ünneppé avatni a magyar nemzetnek márczius idusát, kiváltképen oka van rá közéletünk mostani körülményei között. Most, a mikor nagy idők küszöbén, a nemzetünk újra való megszervezésére irányuló hatalmas munka kezdőpontjánál vagyunk. A mikor hozzá akarunk kezdeni alkotmányunk megrongált részének renoválásához. A mikor a magyar nemzeti kultúrának obajtjuk évszázakra szóló templomait felépíteni. A mikor megteremteni kívánjuk a magyar nemzeti közgazdaságot. A mikor végre valahára meg akarjuk valósítani, oly sok szenvedés és küzdelem után, a magyar nemzeti politika mindenkori czélját: a hatalmas független, művelt és gazdag Magyarországot.

A tanítók fizetése.

Székeljudvarhely, márcz. 1.

A legközelebbi napok legjelentősebb eseménye a népiskolai tanítók fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslathoz a képviselőház elé terjesztése. A lapok a betörjés alkalmával olég bőven ismertették a nagyjelentőségű törvényjavaslatot. Mi tehát, nem akarván köztudomású dolgokat ismételni, ezuttal részletekbe nem bocsátkozunk; csupán egy-két általános érdekű, elvi jelentőségű megjegyzésre szorítkozunk.

A betörjésztett javaslatból három kardinális elv domborodik ki. Első a nemzeti szempont érvényesítése. A népoktatás magyar népoktatás. A segítés alapfeltétele a magyar államnak minden hátsó gondolat nélkül való odaadó szolgálata az oktatás minden vonatkozásában. A mely népoktatás intőzettel ezzel a követeléssel szembe helyezkedik akár nyílt renitenciával, akár csendes télenkedésével, vagy lanyhasággal, az nemcsak hogy nem részesül állami támogatásban, hanem saját létalapját ingatja meg; mert az állam részéről türelemre sem számíthat. — A nemzeti szempontnak bátor érvényesítése, fénypontja a javaslatnak. Megfelelő eredménye azonban csak abban az esetben lesz, ha a nemzet megbarátkozik a konzekvenciával s a kultuszminiszternek rendelkezésére bocsátja a szükséges eszközöket. Mert nem elég szóval követelni a nemzeti szempontok érvényesítését, hanem az akár aktív, akár passzív nem alkalmazkodó iskolák helyett minden haladék nélkül újakat kell állítani. És pedig, — mert ezekben az esetekben egyházi és közéleti segítségére számítani nem lehet — tisztán állami pénzen. Ilyen elhatározás és az eszközökkel rendelkező tette-készség nélkül a nemzeti szempont vereséget szenvedne.

A második elv a tanítóegységének és egyenlőségének elve. Igaz, hogy az egység és egyenlőség nem jut mindenben kifejezésre. Nem jut teljesen kifejezésre a fizetés megszabásánál. Ez azonban csak megalkuvás a viszonyok hatalmával, az ez idő szerint rendelkezésre álló anyagi eszközökkel. Az igazi egység a cél kitűzésében, a minden jellegű iskola tanítójának egyenlő köztisztviselői minőségében s az

egyenlő javadalmazásra formálható igény elismerésében van. A tanítóegység körében sok panasznak képezi tárgyát a fizetés különböző volta; de ez ellen ez időszert mit sem lehet tenni a teljes egyenlőség által követelt anyagi erő hiánya miatt. Az érdekeltek keresenek és találjanak vigasztalást abban, hogy az elvi egység és egyenlőség a viszonyok javultával meg fogja hozni az egyenlő javadalmazást is.

A harmadik fontos szempont, a melyből az egész javaslat kiindult, a *tényleges segítés* szempontja. Midőn a tanítók Apponyival első ízben tiszteltettek, a miniszter azt a választ kapták, hogy a tanítóegység iránt a nemzetnek becsületbeli tartozása van, melynek lerovását ő tőle telhetőleg biztosítani igyekszik. Aránylag rövid idő múlva ime ténynyé válik az ígért: a nemzet Apponyival által lerója tanítói iránt becsületbeli tartozását.

A lerovásnak mértéke főleg legközvetlenebbül érdekeltek részéről vegyes érzelmekkel találkozik. Midőn egyedül, vagy kevesen vannak együtt, megnyugvással várják a javaslatnak mielőbbi törvényerőre emelkedését, ha sokan vannak együtt, akkor már ragaszkodnak követeléseik teljesességéhez. A kollektív-erő érzetét szuggarálja. Az emberek azt hiszik, van erejük a jogos követelések kivívására. A következmények rövid időn belül megfogják mutatni, hogy nincs. Azaz, hogy nem lehet. Mert a segítés mértékét a nemzet tényleges anyagi ereje szabja meg. A nemzet teherviselési képessége ez idő szerint többet nem bír meg. Nem emberek jóakarátának hiányán mulik, hogy a segítés aránya nagyobb nem lehet, hanem a viszonyok hatalmán.

Többet, az erőviszonyokat tekintve, még abban az esetben sem lehetne most tenni, ha a tanítók anyagi javadalmazásának kérdése teljesen önállóan, minden más vonatkozás nélkül volna megoldható. De nem így van. Az államélet keretében nincsenek elszigetelt jelenségek. Egy-egy kérdést kiragadni s a vonatkozásokból függetlenül megoldani nem lehet. A tanítók fizetésrendezése már így is maga után fogja vonni a kis közösségek másik két értelmiségi tagja a pap és jegyző fizetésének javítását; mert a legtöbb kis közösségben a pap és jegyző fizetés tekintetében inferioritásban fog jutni a tanítóval szemben, a kinek hivatása jelentőségét, munkájának értékességét senki sem kicsinyli, de a ki formális, sokszor tényleges kvalifikáció tekintetében is a pap és jegyző mögött marad.

A tanítóknak tehát van rá okuk, hogy megnyugvással fogadják helyzetüknek olyan mérvű javítását, a minőre a korábbi tanító-nemzedék, mely a magyar népoktatás parlagát feltörte, álmában sem gondolt.

Ember János.

HIREK.

Székeljudvarhely, márcz. 3.

A forgalmi zavarok.

Az egész ország ipara és kereskedelme véges végig maga a kétségbeesés. A tehetetlen elkeseredés fojtogató dühe lángol a vasuti mizériák fölött, a dolgozni és keresni akaró emberek tömegében: többé már nem lehet elcsendesíteni a közvéleményt titoktartással, mert itt most már nem az idők viszonyosságairól, vagonhiányról, késedelmes szénészállításról és „előző időkben gyökerező bajokról“, hanem arról van szó, hogy a *m. kir. államvasutak egész személyzete a passzív rezisztencia állásponjtára helyezkedett*. Ezt végre is konstatálni kell, mert az a bizonyos enquette azon strucc-politikája, hogy hónapok óta tapasztalja és mégse veszi észre ezt a gazdasági életünket gyilkoló korszagot, nem tűrhető tovább.

Az államvasuti alkalmazottak passzív rezisztenciája már hónapok óta terjed, fel nem tartóztatható erővel. A hivatalnoki és altisztí kar egész nyíltan hangoztatja, hogy torkig van már az igéretekkel, hát fordít egyet a dolgok menetén. Elkeseredéssel utalnak arra, hogy ugyanakkor, amidőn Tisza István brutális őszinteséggel kijelentette, hogy nincs pénz az államnak a vasutasok fizetésrendezésére, törvényjavaslatot nyújtott be a közigazgatási tisztviselők javadalmazásának emelésére, mert ezekre a választások előtt szüksége volt. A kitört asztráknak ez volt egyik alapoka s hogy az megszűnt, jórészt a függetlenségi párt vezéreiből hathatos közbenjárásának és ígéreteinél tudható be. Midőn aztán a koalíció kormánya került, megismételték ugyan a régebben tett ígéretek, de lassankint a vasutasok

ügyeinek kezelése olyan sajtóságos mederbe terelődött, hogy az alkalmazottak vélt, vagy igaz sérelmeik orvoslására folyamodtak „a szolgálati utasítások szigorú betartásának” eszközéhez. Ebből ered a vagonhiány mesterséges fokozódása, az árutorlódás és végeredményben a menetrend teljes felforgatása.

A gyárosok és kereskedők egyértelműleg panaszkodnak, hogy akár áru feladás, akár kiváltás céljából küldenek kocsit az állomásra, félnapig, néha tovább is eltart, amíg dolgukat elvégzik, holott ugyanezt régebben egy, másfél óra alatt elintézték, mert most a mérlegelést és vizsgálatot végtelen lassúsággal és aggodó szorgossággal végzik. A raktárak mihamar zsúfoltak lesznek, bár harmadrésznyi áru sincs bennük, mert az előirt szabályokat pontosan betartják. A tolatások lassúsága már laikusnak is szembeötöl s emellett a gyűjtőkocsik kezelése a legképtelenebb formalitások betartása mellett történik. A mozdonyok napról-napra és állomásról-állomásra holtponton állanak meg s időtlen-időnkig bajmóldódnak, amíg újra indításra alkalmas helyzetbe hozzák. A tisztviselők és altisztek egymásután dőlnek ki a munkából s betegségüket a pályorvosok is kénytelenek igazolni. A kocsintézés telegrafálhat napokon és éjszakákon át, a forgalmi főnökségek ellenőrizhetnek éjt nappallá téve, a körözött vagonok csak csigalassúsággal kerülnek a rendeltetési állomásra. Ilyen körülmények között nem is meglepő már, ha valamely tehervonat harmadnapra ér a menetrend szerinti állomásra, eltorlaszolva maga előtt és maga mögött az egész vonalat. Hát így festenek a maga meztelen valóságában a vagonhiány, a zord idő, a késedelmes szénzállítás és az „előző időkből gyökerező” bajok.

És mindezek mellett se az igazgatóság, se semmiféle felettes hatóság bele nem köthet a vasutasok hivatali ténykedésébe és magatartásába, mert valósággal a szolgálati utasításokkal kezükben tartják el teendőiket. Ilyen körülmények között se beruházással, se semmiféle ígérettel nem fogja szanálni a helyzetet a kereskedelmi minisztérium. Legkevesebbé szüntetheti meg azonban a bajokat akkor, ha azok közvetlen indító okát a közvélemény előtt rejtegeti. Vagy igazuk van a vasutasoknak s akkor ne a végtelenségig nyújtott szaktanácskozással töröljék ki a szemüket; vagy nincs s ez esetben a meggyőzés becsületesebb eszközeivel kell eljárni, hogy magatartásukkal soha meg nem téríthető kárt okoznak gazdasági életünknek.

Azonban haladéktalan és energikus intézkedést követelünk, mert ezt a tarthatatlan és képtelen helyzetet ezernyi-ezer dolgozni akaró, de ebben készakarva gátolt ember sanyli meg. (—ih—)

Emlékezzünk!

Az Agyagfalvi Székely-émlék bizottsága a következő felhívást teszi közzé:

Alig pár hét választ el március 15-ikétől. S akkor ünnepel a magyar! Ünnepel és emlékezik! Fél-századnál több ideje már, hogy elmúlt az a dicsőséges nap, 1848. március 15-ike; s mégis nem vesztett fényéből semmit; sőt évről évre fényesebb, ragyogóbb lesz. Milyen igazi tavasz volt az, a zordon tél után! Március 15-ike a legszebb nap a magyar nemzet életében. Fordulópont ez a nap, újjászületésünk fordulója. S az ilyen fordulópont a legalkalmasabb arra, hogy igazán emlékezzünk. Emlékezzünk ne csak szóval, de tettekkel is! Hazafiás, nagy tettek napján, hazafiás, szép tetteket követni el, ez méltó őseink dicső szelleméhez! Kössük össze mindig a múltat a jelenen át a jövővel!

Az „Agyagfalvi Székely emlékbizottság” azért küzd és fáradozik, hogy az agyagfalvi réten, hol nagy-nagy székely elődeink a haza ügyeinek megbeszélésére annyi híres országgyűlést tartottak, emléket állítsanak föl. Emléket, nemcsak a múlt idők dicső férfiaiért, hanem emléket a mi magunk emberséges becsületéért, gyermekeinkért; hadd lássák fenyét a jövődők is, a tanulják megbecsülni ezt a font.

Az agyagfalvi székely emlékbizottság hazafiás tisztelettel fordul ez alkalommal a Székely néphez, a nép vezetőihez, előjáróikhoz, lelkipásztoraihoz, tanítóikhoz, birtokosaihoz, földmivelőikhez egyaránt azzal a kéréssel, hogy tartsák meg az ez évi március 15-iki hazafiás ünnepélyeket úgy, hogy nyilják alkalma e napon minden embernek e napon arra, hogy filléreivel járulhasson hozzá hazafiás, szép célunk megvalósításához. Adakozzanak az agyagfalvi székely emlékozlópra.

Hazafiás tisztelettel kérjük a nép vezetőit, jóakuró barátait s magát a Székely népet, hogy még ott is, ahol ilyen ünnepélyeket tartani nem szoktak, kezdjék meg azt (hiszen egy-két szavaltat, ének és beszédből kitelik), s tartsák az ünnepélyeket önkénytelen adományokkal, tetszés szerinti anyagi hozzájárulással egybekötve az agyagfalvi emlék javára; mert ha csak fillérek gyűlnek is be, azokkal is elősegítik hazafiás célunkat.

Keressük föl s járjuk be néha a hazafiás lelkesedés tüzeinek fénye mellett a dicső őseink nagy tetteiről regélő jeltelen téreket is, — s ha sötétség és szomorú pusztaság van ott, gyujtsunk világot, hogy annak fénye mellett meg ne botoljanak unokáink, sőt olvassanak világánál a múltból, hogy okulhassanak a jövőüdre. Mert a néma köemlékek beszélni is tudnak.

Az agyagfalvi székely emlékre szánt szives adományok, gyűjtések *Ferenczy János*hoz, az emlékbizottság pénztárosához küldendők Székelyudvarhelyre.

Tanárok kongresszusa.

A f. évi február hó 24-én Szegeden megtartott középiskolai tanári kongresszuson Székelyudvarhely három középiskolája, illetve a helybeli tanári kör is képviselve volt *Nosz Gusztáv* főreáliskolai tanár s tanarköri titkár székelyében.

A kongresszus tárgya a középiskolai, felső kereskedelmi, tanítóképzőintézeti, leányiskolai és szakiskolai tanárok fizetésrendezésének ügye volt. A gyűlés, a melyen 77 iskola volt képviselve és mely 150–180 tanár jelenlétében folyt le, egyértelműleg a rangsor, a fizetési osztályokba való sorozás ellen foglalt állást, minthogy e rendszer teljesen ellenkezik a tanári hivatás természetével. A tanári pályán nem létezhetik rangfokozat és külömbiség tanár és tanár között, hiszen a kezdő tanár ugyanazt a munkakört tölti be, ugyanazzal a felelősséggel, mint a 30 évi működésre visszatekintő tanár.

A gyűlés határozta a Széll-Wlassics-féle törvényjavaslatra támaszkodott. A fizetésrendezésnek egyedüli alapja és elve csakis a szolgálati idő lehet, a fizetés emelkedése 3–5 évi potlékokkal automatikusan történjék, úgy hogy minden egyes tanár működésének 25-ik évében már maximális fizetését kaphassa. Kulcs gyanánt szolgáljon az I-ső folyóbirák kezdő, illetve végző fizetése. A fizetés rendezés ezen elve helyes és morális. Kizárna az egyes protekciós egyéneknek sorsa kívül, másoknak jogtalan mellőzéseivel való előléptetését, kizárna a fővárosi tanároknak dédelgetését a vidéki tanároknak rovására és lehetetlenné tenné azt, hogy a fiatal nemzedék várja az idősebb tanároknak, mint a kik késleltetik előléptetését, a kidőlést. Ha az automatikus, a szolgálati idő olván alapuló fizetésrendezés megvalósulna, megszűnnék tehát az, hogy egyik tanár a másiknak utjába áll; megszűnnék az, hogy a budapesti tanár előbbre kerüljön pl. a trsztenai tanárnak, csakis azért, mert fővárosi tanár. A kongresszus szóvá tette a felekezeti tanárok, továbbá a helyettes és tornatanárok érdekeit is.

A gyűlés a tanárok kívánalmait memorandumba foglalta. E memorandumot elküldi az egyes érdekelt iskoláknak és egy nagy külömbiség, a melyben minden intézet képviselve lesz, át fogja azt adni a vallás és közoktatásügyi miniszternek. Remény van arra, hogy a miniszter figyelembe fogja venni a tanárok indokolt óhajait.

Tudorá avatás. A kolozsvári *Ferencz József* tudomány-egyetemen *Kovácsy László* közjg. gyakoronkot tegnapi, folyó hó 2-án az államtudományok doktorává avatták.

Benedek Elek Székelyudvarhelyt. A székelyudvarhelyi ev. ref. leánynevelde március hó 23-án egy nagyobb szabású hangversenyt fog rendezni, hogy folyó évi rendes kiadásait fedezhesse. A rendezőségnek ezen hangversenyre sikerült megnyerni *Benedek Elek* kiváló író, a ki megígérte, hogy készséggel vesz részt a hangversenyen a nemes cél érdekében. *Benedek Elek*et jól ismeri Székelyudvarhely közönsége. Az itteni ref. kollégiumnak volt növendéke, s ezeltől néhány évvel is részt vett volt egy jótékony célú hangversenyen. Most is szívesen látott vendége lesz nemcsak a ref. egyháznak, hanem városunk egész közönségének.

Birói kinevezések. A m. kir. igazságügy-miniszter *Császár László* székelyudvarhelyi kir. törvényszéki, *Pulszky Mihály* oklándi bírósági aljegyzőket, jelenlegi alkalmazásuk helyéni jegyzőkké nevezte ki.

A Korosolya-egylet választmánya a múlt vasárnap délelőtt *Dr. Damokos Andor* alispán elnöke mellett ülésezett. *Nobár Károly* egyll. pénztáros bejelentette, hogy a folyó évadra érvényes diákjegyet 128-at, család-, illetve személyjegyet 83-at (192 tag részére) állított ki. Hogy a pálya egész

évad folyamán milyen látogatottságnak örvendett, a kiadott magas számú tagsági jegyek mellett bizonyítja az, hogy napi jegy 750 kelt el. A szezon december 20-ikától, öt nap kivételével tart a jégpályán állandóan eleven élet uralkodott, mi közönségeknek a korcsolya sport iránti kedvét fényesen igazolja. Elhatározta a választmány, hogy a sétatér mellett levő és a várostól kibérelendő területen tennisz-pályát építtet, melyet, tekintve a már most mutatkozó érdeklődésre, igen jól fog érvényesíteni. A pálya költségtérítésének egybeállítására a választmány bizottságot küldött ki, mely azt a közelebből megtartandó közgyűlésnek előterjeszti. Végül határozatba ment, hogy a sétatéren építendő closset céljaira 150 koronát a város rendelkezésére bocsátanak s egyben megkeresik a tanácsot annak gyors felépítése végett.

Szent Antal estély. Ma, vasárnap, a róm. kath. gimnázium tornacsarnokában tartandó Szent Antal estély műsora a következő: 1. Ének Szent Antalhoz, előadja *Szabó Antal* róm. kath. kántor. 2. Énekel: *Göllner Béla*, *Károly*, *Emil*, *Ernő* és *Tila*, harmoniumon kíséri ifj. *Göllner Béla*. 3. Felolvasást tart: *Oláh Dániel* kadicfalvi róm. kath. plebános. 4. Tornajáték előadja: *Fodor Ilona*, *Fülöp Erzsébet*, *Egyed Zsófia*, *Szentpály Vanda*, *Bagossy Viola*, *Van Amália*, *Solyomossy Anna*, *Embery Lenke*, *Reiner Julianna*, *Cserey Gabriella*, *Persian Mária*, *Csehély Erzsike*. 5. Melodráma szavalja: *Dobay Etelka*, kíséri *Kónya János* és társai. 6. Hegedül: *Déssy Lajos* káplán és *Ember Dezso*. 7. A keresztfához megyek, éneklí *Szabó Antal* r. kath. kántor. — Az estély elnöke *Özv. Gonda Jenőné*. Rendezők: *Özv. Tamási Péterné* és *Zimny Ferenczné*. Kezdeté este 7 órakor.

A kereskedők és kereskedő ifjak „Otthon Egyesülete” múlt hó 24-én d. e. 11 órakor *Persian János* elnökele alatt tartotta meg évi rendes közgyűlését, a tagok élénk érdeklődése mellett. Az elnök rövid, de az Otthon iránti igazi ügyszereztől tanuskodó megnyitóját után *Lásár István* titkár terjesztette elő tartalmas, az év minden mozzanatát felölelő jelentést, melyet *Siegmund József* pénztáros jelentése követett; jelentéséből kitűnt, hogy az Otthon évi forgalma jóval meghaladta a 2000 koronát, s csak játékpénzekből 733 kor. 40 f. folyt be, míg az italok elárúsítása 215 kor. hasznot hajtott. Adakozások utján is igen tekintélyes összeggel gyarapították áldozatkész helyi kereskedők az Otthon pénztárát. Az indítványok során *Zimny Ferenc* 100–100 kor. megszavazását indítványozza két kereskedő alkalmazottnak rövidebb tanulmányi kirándulás vagy kiállításra való részvétele céljaira. *Dénes Imre* egy szaktanafolyam létesítésének eszméjét vetette fel s hangsúlyozta, hogy az Otthon hivatását csak akkor teljesíti áldásosan, ha a kereskedő ifjuság szakképzésére fordít elsősorban gondot, s éppen ezért indítványozza, a költségvetésből, kereskedelmi levelezés és váltójógból, valamint a németnyelvű rendszeres szakelőadások tartását tegye lehetővé a vezetőség. Mindkét indítványt lelkesedéssel fogadta a közgyűlés és egyben megbizta *Dénes Imrét*, hogy a szakelőadások tervezetét dolgozza ki és az elnökségnek adja be. Megválasztották még a 15 rendes és 6 pótválasztmányi tagot, mely után az elnök élettelésével a gyűlés véget ért.

Dr. Harmath Jenő kir. tszéki bíró az Országos középiskolai tanáregyesület Szabod Lyceumának f. év febr. 28-án tartott felolvasó estélyén a jogos védelemnek egyik legkényesebb, legkritikusabb kérdéséről az aránylagosságról (relativitás) értekezett. A jogos védelem keretén belül ismertette a relativitás alapeszméjét, vázolta történeti fejlődését, az eszme harcainak okfejtését, kiterjeszkedve ez elvet elfogadó törvényhozások intézkedéseire. Kimutatta, hogy a római és kánonjog, a iranzia, porosz, belga, olasz és angol törvényhozások, a hesseni és norvég javaslat s a mexikói büntető codexek is helyet adnak a relativitás elvének, a mi abban áll, hogy főként a vagon elleni támadásoknál a védekezézőnek new szabad elmenni addig a határig, hol a támadó megölhető és szükséges valamely arányt lennie a megtámadott jog értéke és a támadó visszaverésével okozott jogéértés sulya között. — Itt említjük meg, hogy a mai napra hirtetett előadás, közbejött akadályok folytán, new lesz megtartva. Előadás csütörtöki sem lesz.

A róm. kath. egyházközségi tanács folyó hó 10-én, vasárnap, d. e. 11 órakor, a róm. kath. főgimnázium tornacsarnokában *Gróf Miksa János* főesperes-plebános elnökletével közgyűlést tart. E közgyűlés egyházbírái és hitközségi tanácsosokat fog választani.

Halálozások. Lukácsffy Kristófné született Puskás Eliza, életének 74-ik, boldog házasságának 50-ik évében, m. hó 25-ikén elhunyt. Halálát férje és gyermekei: Kristóf, Teréz, István és János, valamint számos rokon gyászolja.

Gidófalvi **Gidófalvy** László földbirtokos, 48-as honvéd főhadnagy, munkás életének 87-ik évében, m. hó 24-ikén jobblétre szenderült. A megboldogultat Sepsiszentgyörgyre helyezték örök nyugalomra. Halálával gyermekeit: **Gidófalvy** Benedek oklándi kir. aljárásbíró, öz. **Pünköszt** Lajosné, öz. **Greguss** Jánosné és kitorjadt rokonságot borított gyászba.

Bartha Gáborné született **Koncz** Mariska, életének 27-ik, boldog házasságának 7-ik évében, mult hó 23-ikán, agyhártyagyulladás következtében, rövid szenvedés után elhunyt. Az önfeláldozó derék nő mult hó 25-ikén helyezték örök nyugalomra, általános részvét mellett Székelykeresztúr. Halálával férjét: **Bartha** Gábor szolgabíró, **Lenke**, **Kálmánka** gyermekeit; nagyolyomosi id. **Koncz** Gyulát és nejét **Tanhoffer** Emiliát, mint szülőit, borította gyászba.

Köszönet nyilváníttás. A következő sorok közlésére kértünk föl: Sándor Andor I. g. o. tanuló fiunk elhunytá alkalmából sok felől kaptunk részvét iratot. Ez uton kérjük mindnyájukat, hogy fogadják egyen-egyen szives részvétüket legbálsabb köszönetünkkel. Nem találok mély hálnak kifejezésére szavakat a székelyudvarhelyi ev. ref. főtanoda és a m. kir. főreáliskola tanári kara és ifjusága, valamint a kir. tanfelügyelőség azon feljethetetlen tetto felett, hogy boldogult fiunk temetésén testületileg megjelenni, nagy fájdalomukba részt venni sziveskedtek. Székelyhidoguton, 1907. febr. 23-án. Sándor Lajos, III. isk. tanító és felesége.

A Vadász-társaság közgyűlése. A székelyudvarhelyi Vadász-társaság a mult vasárnap délután tartotta közgyűlését. Megállapította a közgyűlés a folyó évi költségvetést, majd pedig az ujonnan jelentkezett tagok felvételét ejtette meg. Ezután a választmány megválasztása ejtette meg a következő eredménnyel: Dr. Mezei Ödön, **Seombatfalvy** Lajos, Dr. **Lengyel** József, **Becsek** Aladár, Dr. **Válentsik** Ferenc és **Császár** László. Az elnökség, mely 6 évre a mult közgyűlésen választott meg, maradt a régi, u. m.: diszelnök: **Ugron** Ákos főispán, elnök: Dr. **Damokos** Andor alispán, ügyész: Dr. **Himlédér** Fels Ákos, pénztáros: **Simó** Máttyás, jegyző: Dr. **Majthényi** Miklós. Végül elhatározta a közgyűlés, hogy megkeresi a törvényhatóságot, hogy a fegyvertartási engedélyek kiadása tárgyában, lapunk mult számában ismertett elvek mellett, szabályrendeletet dolgozzon ki, mitől a vadászok számának korlátozása remélhető.

Iroda gondnok. A marosvásárhelyi ügyvédi kamara néhai Dr. Soó Rezső ügyvéd irodája részére Dr. **Kovácsy** Albert ügyvéd, országgyűlési képviselőt nevezte ki gondnoknak.

Az ipari munkások szabad Lyceumán mult vasárnap délután igen tanulságos előadást tartott a Hymnus elnevelése után, mintegy 170 hallgató jelenlétében. „Az ember ismeret forrásairól”, **Szabó** Árpád ev. ref. kollegiumi tanár. **Boldissár** Ferenc pedig odaadással szavaltá **Vörösmarti** M. „Szilágyi és Hajmási” cz. szép költeményét. A szereplőknek a Szózat elnevelése után **Solyomssy** Endre biz. elnök mondott a hallgatóság nevében köszönetet. Ma délután a 12-ik és e ciklusban az utolsó előadást **Major** Lajos r. kath. főgimn. tanár tartja. A Dalárda is közreműködik.

Városi állatorvos választás. Székelyudvarhely város képviselőtestülete f. hó 25-ikén, Dr. **Damokos** Andor alispán elnökle mellett tartott rendkívüli közgyűlésben töltötte be a városi állatorvosi állást. A 9 pályázó közül a legjobb bizonyítványokkal **Nagy** János veszprémi állatorvos rendelkezett, kit aztán egyhangulag meg is választott a közgyűlés.

A Temetkezési-egylet közgyűlése. A székelyudvarhelyi róm. kath. jellegű Első Temetkezési egylet mult vasárnap, febr. 24-ikén, tartotta meg évi közgyűlését, mintegy 300 tag jelenlétében. P. **György** József elnök jelentése szerint 1906. év folyamán az egyletbe belépett 125 új tag, meghalt 24 tag, önként kilépett 7. A tagok pontosabb lévén a járulékok fizetésében, senki sem törülte. Az elnöki jelentések során örömmel vették tudomásul, hogy a szabályok módosítását, mely szerint az egylet nemcsak Székelyudvarhely városiakat, hanem vidékieket is vehet föl és hogy az esetenként fizetendő járulék 40—40 fillér marad; végül, hogy a befizetett járulékok levonás nélkül, kamatmentesen visszafizetéseknél, a belügy-

miniszter jóváhagyta. Pénztáros jelentése szerint, az elhalt 24 tag után az egylet kifizetett 2715 k. 60 fillért, pénztári készlet: az Udvarhelymegeyi Takarékbán gyűmölcsöző tőke 3500 k., kézi pénztárban pedig 322 k. 36 fill. Jegyzővé újból **Boldissár** Dénes ny. tanító választott meg. Az indítványok során elnök előrebocsátva azt, hogy a 2 év alatt több kilépés és kizárás történt és pedig azért, mert nem bízva az egylet életképességében, nem voltak hajlandók fizetni, azon indítványt tette, hogy az önként kilépett és kizárt tagok, látva az egylet növekedését ha visszavételre jelentkeznek, egy éven belül újabb tagsági díj lefizetése nélkül, az általuk eddig befizetett járulékok javukra írva és a hátráléknak részletekben való befizetése mellett az egyletbe visszavehető legyenek, a közgyűlés egyhangulag elfogadta. A Szent Antal szegényeinek fára újabb 30 koronát szavazott meg a közgyűlés.

Iparosok fillérestélye. A Polgári Önképző és Segélyző-Egylet f. hó 4-én a vásár közbejövetele miatt fillérestélyt nem tart és így f. hó 11-én tartja utolsó fillér-estélyét, a melyre igen érdekes műsort szándékozik összeállítani a rendezőség és a melyre már most felhívja a közönség figyelmét.

A juhturógyár közgyűlése. A székelyudvarhelyi Juhturógyár és bizaldda részvénytársaság alakuló közgyűlést m. hó 24-ikén tartotta Dr. **Damokos** Andor alispán elnökle mellett. Elnök felkérésére **Dorner** Béla gazdasági intéző kimerítette ismertette a gyár czélját, üzemmódot; megállapította a viszonyok helyes mérlegelése alapján azt, hogy a gyárnak szép jövő kínálkozik s az nagy forgalmával az egész megye közönségének hasznot jelent. Öröndetes tényként jelentette, hogy a részvények már mind jogyezve lettek. Ezután **Fekete** Manó felolvasta az alapszabály tervezetét, melyet egy pár lényegtelen módosítással elfogadott a népes közgyűlés, mire elnök a társaságot megalakultnak jelentette ki. Ezután a választásokat ejtették meg a következő eredménnyel: **Igazgatósiq:** **Ugron** Ákos elnök, Dr. **Damokos** Andor, **Hlatky** Miklós alelnökök, Dr. **Horváth** Károly, Dr. **Válentsik** Ferenc, Dr. **Pál** Ernő, **Fekete** Manó, **Klein** Geza, **Haab** Márton, **Riemer** Gusztáv igazgatósági tagok. — **Választmányi** tagok lettek: Dr. **Demeter** Lőrincz, **Szobotka** Rezső, **Heitz** Vilmos, **Persian** János, **Lootz** Frigyes, **Gábor** Márton, **Sterba** Ödön, **Orbán** Gergely, **Balázi** Ignác, **Hein** Pál, **Pálfy** Dénes, **Bedó** Ödön, **Gálffy** Kálmán, **Szabady** Tivadar, **Kovács** István, **Urmósi** József, **Hetser** Kálmán, **Mirtse** Dénes, **Gagy** Lajos, **Csia** Kálmán, **Máthé** Pál, **Végh** Gyula, **Kis** András, **Barra** Lajos, **Bakó** Antal, **Székely** Mózes, id. **Lőrinczi** Domokos, **Beke** Albert, **Bancze** Pál, **Tamás** Ignác, **Gálffy** István, **Daniel** Károly, **Feigl** Mór, **Nagy** Zsigmond, **Rozsonday** István, **Robay** László, Dr. **Pajor** Ignác, **Kis** Mózes, **Kolumbán** György. — A részvénytársaság pénztárnokává **Fekete** Manót kérték föl. Végül elnök indítványára a közgyűlés **Dorner** Béla gazd. intézőnek a részvénytársaság megalapítása körül kifejtett ügybuzgalmáért köszönetet szavazott, míg **Balogh** Vilmos földmiv. államtitkárnak üdvözlő táviratot küldött.

A Kereskedők Otthona febr. 28-ikán is megtartotta felolvasó estélyét, amikor felolvasást **Zimny** Ferenc tartott, míg **Roth** Frigyes és **Esztégar** Gerő szavaltak.

Kivonat a m. hiv. lapból. Jubhímlő fellépett járványosan Fenyéd községben. — Jutalmazás. A vármegye alispánja **Ambryus** János főbíró és **Kovács** Márton k. pénztárnokot, a **Csehétfalva** községben eszközölt sikeres utadó behajtásért fejenként 5—5 korona jutalomban részesítette.

A székelykeresztúri tenyészállat kiállítás a rossz időjárás dacára elég szép eredménnyel tartott meg. A felhajtás ugy minőség, mint mennyiség tekintetében kielégítő volt, bár a tenyészők a vásárral nem igen voltak megelégedve. Az első díjat, 100 k. és az O. M. G. E. ezüst érme, mint mások is **Sperker** Ferenc bikája nyerte. Pénzdíjat nyertek még a nagytenyésztők közül: **Somogyi** Albert 100 k., **Br. Kemény** József 80 k., **Bárcsai** Gyula 60 k., **Ugron** Zoltán 50 k. A kistenyésztők közül bika díjakat nyertek: **Boros** Sámú az E. G. E. adományából 100 k., **Kovács** Károly 80 k., **Keresztes** Márton 60 k., **Deák** Gergely 50 k., **Bodó** János 30 k., **Lövacs** Mihály 20 k. A kőzegek közül az első díjat nyerte: **Városfalva** 25 k., **Székelykeresztúr** 20 k., **Gagy** 15 k., **Rugonfalva** 15 k. A borjas tehenek után díjaztattak: **Pálfy** Zoltán 100 k., **Bartos** Mózes 60 k., **Lőrinczi** János 50 k., **Nagy** Márton 40 k., **Firtos** Gergely 30 k., **Fodor** Samu 25 k.,

Tamás Zeiga 20 k., **Jakab** Adolf 15 k. A 3 éves úszók után díjaztattak: **Nagy** Lajos 80 k., **Demeter** Mózes 60 k., **Győrffy** Mózes 50 k., **Varga** Sándor 40 k. A 2 éves úszók díjait nyerték: **Lőrincz** Péter 50 k., **Lőrincz** Lajos 40 k., **Varó** Lajos 20 k., **Lőrinczi** Pál 15 k. Eladatott 34 drb bika 24.070 k-val. A legmagasabb vételárát fizette **Gróf Horváth** Somogyi Albertnek 1400 koronát. — Érdekes volt a vármegye 4 községének téli faipari tanfolyamán készített gazdasági eszközök, szekerek, székér alkatrészek kiállítása, a hol 18 székely fiú tüntetett ki kicsérő oklevéllel. Díben közebb volt. **Folköszöntő** mondtak a többek között: Dr. **Damokos** Andor **Darányi** Ignác földmivelésügyi miniszterre és jelenlevő képviselője, Dr. **Leidenfrost** Auréla, Dr. **Leidenfrost** az egyesületre és alelnöke Dr. **Damokos** Andorra, **Ugron** Zoltán az O. M. G. E. és az E. G. E-re és kiküldötteire, **Gyárfás** Endre a székelyföldi kirendeltségre.

Az „Első Székely Baromfi-tenyésztő Egyesület” folyó hó 5-ikén, kedden délután 2 órakor, a vármegyehez kistermében választmányi ülést tart. Tárty: a közgyűlés tárgysorozatának megállapítása; az egylet évi költségvetésének tárgyalása,

x. **Felhívás.** Mindazokat, akik a kir. állam-építészeti hivatal mérnökeinek fuvarozását elvállalni hajlandók, felhívom, jelentkezzenek az említett hivatalnál (Szentimre-utca 12. szám I. emelet) mielőbb, ahol a feltételek közöltetnek. **Szobotka** Rezső kir. főmérnök.

x **Friss székely juhturó** kapható **Barkócsy** Ferencnél, Vár-utca. I. minőségű 72 krajczár, II. minőségű (munkás turó) 64 krajczár.

KÖZGAZDASÁG.

Hogyan segíthetünk a munkáshiányon?

Nem vagyok általában annak a régi magyar, vagy ha úgy akarjuk kontinentális azokának barátja, hogy mindent az államtól várjunk, hanem ezt a magunkon való segítséssel helyesen kombinálva szeretem látni és éppen ezért kívánok azon módokra rámutatni, melyekkel az egyre fenyegetőbbé váló munkáshiányon segíteni lehet.

Első sorban is takarékosabban kell az anyaggal bánnunk. Nem szabad például tovább túrnunk azt, hogy Fiumétől Brassóig, Sátoraljaihelytől Zimonyig, az egész ország tengeritermő részén, hol körülbelül évi 40 millió métermázsa szem után számítva, 10 millió métermázsa tengericsutka terem, ez mind mint tüzelőanyag legyen felhasználva, holott ennek takarmányértéke felülmulja a legjobb zabszalmát, amelyet pedig a legbarátságosabb gazdasági viszonyok közt sem jutna senkinek eszébe elégetni. Ugyanezen nagy és legtermékenyebb területén az országnak még márczius hónapban is tömérdek tengeriszárat látunk kint a szabadban apró kupokban az idő viszontagságainak kitéve. Ez a mintegy 100 millió métermázsa, a zabszalmával egyenlő értékű takarmányanyag azonnal a tengeritöréskor, amikor még nedvességet tartalmaz, vermekben erjesztve eltéve, a marhának igen kedvelt tápláléka volna, de ha az ősi esők kint érik, több és több penészszel rakodik meg, mely nemcsak lassan a levelek és a szár külrétegét felemészti s az előbb még jó takarmányból napról-napra értéktelenebb tömeget készít.

Ha ezen értékesítést és a marha által ugy szárazon fel nem használt tengeriszár elkallódó vastag részének elvesztését 100 kgként csak 50 fillérre becsüljük, ez az egész ország tengeriszártermésénél már 50 millió koronát tesz ki, a csutkánál pedig a takarmány és tüzelőanyag közötti különbség legalább 10 millió koronát, tehát csak egy terményünk gondatlan felhasználásánál már 60 millió anyagpocaékolást lehet találni. Így megér ez tovább a többi terményeknél, ha nem is éppen ilyen szembeötlő arányban.

Igyekezzünk tehát ugy gazdaságunkban, mint esaját háztartásunkban a helyesen alkalmazott takarékoskodással valamit behozni a más irányban szenvedett veszteségekből.

De nemcsak az anyaggal bánunk mi pazarul, hanem a munkával is. A munkáshiány meg fog minket tanítani a munkával való takarékoskodásra is épp ugy, mint ahogy az 1904—5-iki száraz évek a takarmánnyal való takarékoskodásra bizonyos fokban megtanítottak.

Az emberi munkát legjobban lehet kimélni állati munkával és gépek munkájával.

Sok olyan gépünk van, mely jobb munkát enged végezni és ennélfogva az eredményt javítja, de most leginkább azokról a gépekről kívánok megemlékezni, amelyek az emberi munka megtakarítására alkalmasak, mert gébeszerzésnél a gazdának mar azért is jó óvatosnak lennie, mivel a gazdasági gép az évről csak kis részében lévén alkalmazva, sobasem kamatozhatik oly jól, mint az iparnál egész évben folytonosan használt gép. Az újabb, munkáshi-

ánnyal küzdő gazdálkodásban talajunk művelésénél arra kell vigyáznunk, hogy felületi sima legyen, ne hogy a kaszáló-, aratógépek sok zökkenésnek és így romlásnak legyenek kitéve: újabbban az amerikai farmer, ki a munkásbányában szenvedő gazdának példányképe és akitől most már mi is legtöbbet kell, hogy tanuljunk, többnyire olyan talajművelő eszközöket használ, amelyekon kocsisülés van; így pl. ekén, boronán, hengeren is rajta ül, mert így a munka gyorsabban halad, mintha mellette ballagna.

Vetőgépeinknél egy ember hajt, egy a gépet kormányozza, egy pedig a vetősarukat tisztogatja. Az amerikai vetőgépen ülés van, ebből hajt a gépezető és más embere nincs. A Massey-Harris-féle acélszárú kultivátor-borona és az acéltányéros talajművelőgépek, melyek már nálunk is kaphatók, ugy vannak építve, hogy gabonavető-szekerény szerelhető rájuk, sőt még egy here- és fűmagvető-szekerény is. Ezen gép már megszántott földbe a gabonamagot rábujtatja, a rugós boronafogak vagy acéltányérok azt kellő mélységre beművelik és azután hull a földre a here, vagy fűmag, amelyet a gép után kötbetű tövisborona fed be finom földdel. Így egy járásra vető-szántás, kétféle vetés, boronálás egy emberrel és 2 vonóállattal elvégezhető naponta 6-8 holdon, amit a régi rendszerrel 4-szer annyi emberrel és állattal lehetne csak elvégezni.

A szántást mai nap lapályföldeken nagybirtokon 2 gépes, drótkötelen vont; középirtokon egy magánjáró lokomobil által közvetlenül húzott 7 vasú ekével nagy előnnyel lehet végezni, miből a szántás 25 centiméternél mélyebb kell, hogy legyen. Előnyösebb így a munka, mint ökröfogatással, mivel a gép által vont 7 ekevas többet vezet, mint az ökrök által húzott 7 eke és így 4-5 ember ezen készletnél megtakarítható.

Újabbban a gyomnövények közül különösen az ereszevelűeket, pl. a vadrepeszt, olyan gépekkel irtják, melyek 1 ló által vontatva naponta 6-8 holdból kifűslik a gyomnövényeket. Vegyi szerekkel való permetezéssel is jó sikereket értek már el ily irányban. Nagyterjedelmű kerti utakon a gyomirtás kénsavoldattal való locsolással, mohaborította réteken és legelőkön a moha irtása vasglicoldattal való permetezés után kifűszelhető magát.

Burgonyának, szőlőnek, gyümölcsfának, komlónak peronospora ellen való permetezése fogatos permetezővel is nagy munkámegkímélést eredményezhet.

A burgonya elrakására szolgálnak olyan burgonyavetőgépek, amelyek gabonavetőgép módjára kezelik a gumókat és olya nok, amelyek csak a szabályos távolságra fekvő lyukakat készítenek, ahová a gumókat kézzel kell dobni. A lyukak földdel való befödésére ugyanezek a gépek átalakíthatók.

A burgonya és répa kiszedésére is már sokféle, többé-kevésbé tökéletes gépet használnak, amelyek a gumók 80-90 százalékát a földből kihozzák; ami bentmarad, sertésekkel kituratható és így sem vesz kárba.

A kapásnövények ápolására igen jól használható számos hazai és külföldi gyártmányú lókapa, amelyeket a ló és talaj minősége szerint 1-2-3 sor egy lóval, sőt 1 ökrrel vagy többessel vontatva is megművelhető, így naponta 3-6 holdat kapálhatunk meg géppel.

A takarmánynövények lekaszáására kitűnően beválnak a fűkaszálógépek, a gabona levágásra a marokrakó és kévekető aratógépek, melyek kelő gondozás mellett a régebbi szakmányaiknál is előnyösebben takarítják le a gabonát. **Gazda.**

TÁVIRATOK.

Budapest, március 2.
(Érk. d. u. 5 ó.)

A bécsi kiegyezési tárgyalások.

Bécsből telefonálják: Kiegyezési konferencia ma délelőtt újra összeült, az osztrák miniszterelnökségi palotában. Az értekezleten állami pénzügyekről, vasuti és tarifa politikáról volt szó.

Tizenegy órakor Wekerle eltávozott az értekezletről és kihallgatásra ment a királyhoz, mely egy óra hosszat tartott. Kihallgatás után visszatért és részt vett a további tanácskozáson. Hír szerint a miniszterelnök a kihallgatáson kiegyezési tárgyalások jelenlegi menetéről és lefolyásáról tett jelentést a királynak.

A bécsi tárgyalások eredményéről eddig semmi némi pozitív hír nem jutott nyilvánosságra, de beavatottak szerint *magyar álláspont van előnyben.*

Eötvös Bálintot fölmentették.

A budapesti törvényszék ma délután hirdette ki Eötvös Bálint napok óta tárgyaló bünperében az ítéletet. Az ítélet kihirdetésére óriási közönség gyűlt össze. Megjelent Eötvös Bálint is védője kíséretében. Eötvös rendkívül izgatott volt, halotti csendben hirdette ki elnök az ítéletet, mely szerint a bíróság *Eötvöst fölmentette.*

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája

Róth bankház Budapest.

Központ:

VI. ker. M. kir. Opera-Bazár palotájában.

Folyósítunk:

Törlesztéses kölcsönöket földbirtokra és bérházakra 10-75 éves törlesztésre 3 $\frac{1}{2}$ %, 3 $\frac{1}{2}$ %, 4%, 4 $\frac{1}{2}$ %-os kamatra készpénzben.

Jelzálog kölcsönöket II. od. és III.-ad helyi be-tablázásra 5-15 évre 5%-al, esetleg 5 $\frac{1}{2}$ %-al.

Személy és tárcza váltóhitelt iparosok és kereskedők részére, valamint minden hitelképes egyének 2 $\frac{1}{2}$ -10 évi időtartamra.

Tisztviselői kölcsönöket állami, törvényhatósági, közösi tisztviselőknél és katonatiszteknek fizetési előjegyzésre kezes és életbiztosítás nélkül. Ugyanezeknek nyugdíjaira is. Értékpapírokra, vidéki *pénzügyintézetek* és vállalatok *részvényeire* értékük 95%-ig kölcsönt nyújtunk a Magyar Osztrák Bank kamatlába mellett.

Konvertálunk bármely belföldi pénzügyintézet által nyújtott jelzálogos, törlesztéses, személyi és váltókölcsönt. Mindennemű bel- és külföldi értékpapírt napi árfolyamon veszünk és eladunk. Megbízásokat a budapesti és összes külföldi tőzsdéken lelkiismeretesen és pontosan teljesítünk!

Pénzügyi minden realis ügyeletet a legnyszerűbb és leggyorsabb pénzeszközökkel levő összeköttetésünkkel fogva legelőnyösebben bonyolítjuk le.

Díjtalanul nyújtunk bárkinek szakszerű *felvilágosítást.* (Valaszélyeg mindenkor melléklendő)

Irodahelyiségünk Budapestén:
Ó-utca 15. sz. és Lazar-utca 16. sz. alatt vannak.

Árlejtségi hirdetmény.

A székelyudvarhelyi ipari és gazdasági Hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, a helybeli vasut állomáson egy gabona raktárt épített, melynek föl-építésére ezennel árlejtségi hírdet. Az összes munkálatokra szóló zárt ajánlatok f. évi márcz. hó 16-án déli 12 óráig nyújtandók be, nevezett szövetkezet igazgatóságához. Később érkező ajánlatok nem vételnek figyelembe. A gabona-raktár építési terv-rajza, műszaki leírása és szerződési feltételei, naponként d. e. a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Az ajánlattevők, menyiben vállalkoznak, a feltételeknek kötelesek magukat alávetni és az építési egységeiket, a szövetkezet által kiadott költségvetési uralpokra bejegyezni.

Székelyudvarhely, 1907. márcz. 2.

Az igazgatóság.

Haszonbéri hirdetmény.

Udvarhelymegyében Homoródszentpálon, a brassói utvonalon, vasuti állomástól ötnegyed óra távolságban fekvő tagosított birtok, mely az ahoz tartozó erdőrésszel együtt 1000 hold, s melynek beltelke, területe 20 hold, az ezen lévő 12 szobás lakházzal és több gazdasági épületekkel együtt több évre haszonbérbe adatik, s azonnal át is vehető.

Értekezhetni Gyarmathy Ferencznél Székelyudvarhelyt, avagy Dr. Gyarmathy Dezsőnél Homoródszentpálon.

Szám 1300-1907. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közbírré teszi, hogy Bartos József végrehajthatóan Nagy József és neje végrehajtható elleni 460 kor. tőke követelés és jár. iránti végrehajtható ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék, kir. járásbírósa területén levő s a székelyudvarhelyi 192. sz. tjkvben A. 335. 336. brz. alatti fekvőre (fabáz kerttel) 2561 kor, ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1907. évi április hó 29-ik napján d. e. 9 órakor ezen tklkvi-hatóság hivatali helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy óvadék-képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint tklvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1907. febr. 18-án.

Miláty, kir. törvényszéki egyes bír.

Szakvélemények az „Esterházy Cognac“-ról.

A magy. kir. mtegyetem borászati laboratorinuma által hivatalosan megvizsgált és általunk tudomásul vett vizsgálatok alapján az

Esterházy cognacot

betegjeinknél alkalmaztuk és azt sikeresen használva mint kitűnő minőségűt és a francia cognacokkal vetekedő legjobban ajánlhatjuk.

Dr. Tauffer Vilmos egyetemi tanár.

Dr. Kéty Károly egyetemi tanár.

Dr. Stiller Bertalan egyetemi tanár.

Dr. Angyán Béla egyetemi tanár.

r. Ráczey Imre egyetemi tanár.

Dr. Poór Imre kir. tan., egy. tanár.

Dr. Pertik Ottó egyetemi tanár.

Dr. Báron Jónás egyetemi tanár.

Az ESTERHAZY COGNAC minden előkelő fűszer- és csmegekereskedésben kapható.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, váládékat, effjelű izsádat.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, Influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mínt hogy értéketlen utánzatokat lá kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4.— korona.

A m. kir. szőlőtelepeken termelt
és a budafoki m. kir. pinczemeszteri tanfolyam által kezelt a m. kir. földmivelésügyi miniszter támogatásával létesített borértékesítési osztályából a

magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetségének székelyudvarhelyi fiókjánál

(Kossuth Lajos-utca 27. szám alatt)
ugy palack, mint hordó

BOROK

legolcsóbban kaphatók.

Megrendelésre bármily faj palack borok hozhatóak. — Vételnél borsdórt literenkint 13 fillér letét adandó. (Hordók 3 hónapra belől értelen, tiszta állapotban a székelyudvarhelyi pinczébezi szállítást levonva, a felezésmintott aron visszavételnek.)

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyár bizományi raktára.

Árlejtési hirdetmény.

Bögöz község egy ujonnan építendő község házára pályázatot hirdet, kikialtási ár a költségvetésileg megállapított 14 685 k. 13 fillér.

A ház megépítésének biztosítása céljából a folyó évi márczius 25 napjának d. e. 9 órájára a jelenlegi község ház iroda helyiségében zártajánlati verseny tárgyalás hirdettetik.

Versenyeznit ohajtók felhivatnak, hogy ajánlataikat egy koronás bélyeggel ellátva a kitűzött napon d. e. 9 óráig 5% bánatpénzzel ellátva, esetleg elfogadható óvadék képes papírral felszerelve alolirt előjáróság, vagy a körjegyzőhöz annyival inkább küldjék be, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek; szintén nem fogadtatnak el a bánatpénzzel el nem látott ajánlatok.

Terv, költségvetés és az árlejtési feltételek a körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Bögöz, 1907. febr. 20-án.
Hegyi Zsigmond Fekete Ferencz
körjegyző. k. főbíró.

Védjegy:
Kék mezőben két kulcs.

Legmegbízhatóbb gyártmány!

A

SCHLOSSER-GERMAIN & Co

COGNAC

DISTILLERIE FRANCAISE MODELE
PROMONTOR.

Kizárólagos elárusítás Márk Testvéreknél.
Kívánatra próba mintáulvev.

Saját termésű borok

külön minőségben kaphatók Rizling, Muskat ottonel, Sauvignon blanc és Oportó fajokban, mérsékelt árákon 100 litertől fölfelé

Caspari Frigyesnél
Medgyes, Nagyküküllőmegye.

Épület-üvegezés!

Kérem olvassa el!

Van szociencém a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni a mai kor igényeinek megfelelőleg berendezett kereskedésemetre, hol

porcellán, üveg, díszműáruk, gyermekjátékok, nánapi és menyegzői ajándék tárgyak és még számtalan sok összehalmozott szép áru

jelentéktelen olcsó árak mellett lesznek kizsgálva Füzzerosztályomban — melyet a legenyőbb áldozatok mellt, a legmoderemből rendeztem be és a mely tisztaság és rend tekintetében is minden versenyt kizár. — minden fűszer-cikkben nagy raktárt tartok, melyeket a legolcsóbb árak mellett árusítok.

A legjobb kávék, rizsek, lisztok, a legjobb minőségű rumok és likörök, teák és szalon-cukorkák, teateintéjek nagy raktára

Szentpétery Gergely,
Székelyudvarhelyi.

Utazó kofferek! Szalon petróleum!
Záros-, Borszékí-, Kászoni-Víz raktár.

Kiadó beltelek.

Székelyudvarhely Csere-utczában fekvő luczernásnak használt

terjedelmes beltelek

több évre hasznóberbe adatik. Értekezhetni Gyarmathy Ferencz ügyvédnél.

MAGGI FÜLÉZESÍTŐ

nélkül ne együnk levest.
Néhány csepp elegendő!

Kristály tiszta

Hargita-ligeti „Kamilla“-forrás

A Kárpátok gyöngye!

Természetes ásványgyógyborviz!

Főraktár Székelyudvarhelyt:
Haáb és Heitz czégnél

Kapható még:

Gál János Utóda, Csató és Kun, Gyarmathy Ákos, Tamás Balázs, Bagó Gyula, Szentpétery Gergely Márk Testvérek, Fernengel Frigyes, Zárug Antal kereskedésben 8 fillérért, valamint minden vendéglőben és étteremben.

A Kárpátok gyöngye!

Szervesanyagoktól mentes!

A legjobb borviz.

Hirdetmény.

Fenyéden „a Magyarjelző bank“-tól vásárolt szép beltelek 1 hold 600 □ öl, Uri lakással, gazdasági felszereléssel, — külön 8000 kor. árban, s ha vevő található 19 kataszteri hold prima réti földdel együttesen is eladatik Márczius 10-ig szabad kézből, márczius 10-én d. u. 3 órakor pedig nyílt árverésen Fenyéd község házánál.

Fenyéd 1907. február 25.
Gálffy István körjegyző.

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító

TEMESVÁR

Mag-, Növény-, Rózs- és Fa-Nagytenyészetek.

(Művelési terület 94 hold)

VILÁGKIVITEL!

A legjobb magvak kerti és mezői veteményezésre

(Műhle magvai jószágban elérhetők, és ebben felülmúlhatatlanok.)

A legnemesebb gyümölcs-, dísz és sorfák
(Műhle fái többször átültetettek, jól iskoláztak, mindenütt jól és biztosan gyarapodnak)

A legszebb fenyőfélék, díszcserjék, rózsák stb.
(Műhle telveleli mint telülök, dísz- és kuzdócserei, valamint rózsái a legjobb virágok.)

Postacsomagok magvakkal 5 k. felüli értékben barhová bérmentve köldetnek.

Műhle kertészeti kézikönyvei dilettánsok számára a legjobbak, megrendelésekhez ingyen csatoltatnak.

Dusan illusztrált főárjegyzék — pártlan a maga nemében — kívánagra bárkijelk ingyen és bérmentve megküldetik.

Hol vásároljunk megbízhatóbb magvakat?

A hírneves Erfurti vetemény és virágmagvak megérkeztek ez időnyre.

Ajánljuk a legmegbízhatóbb csiraképes vetemény magvainkat a legnagyobb választékban; ugyszintén a legnemesebb faj virágmagvainkat, a melyekből ez idén sok különleges újdonság fajokat szerettünk be, különösen nyári és téli ibolyák (violák), őszirózsák, verbenák és szegfűfajokat. — Minden fajta gazdasági magvakat a legjutányosabb napi árak mellett számíttunk. Árjegyzékek e hó folyamán szélküldetnek.

Márk Testvérek
Székelyudvarhelyen.

Káposzta Braunschwoigi, téli fehér, óriás nagy, rövid torzsájú, lapos, besavanyítottára a legjobb faj.